

SVENSKA FOLKDANSENS VÄNNER

SFV-VALS

- Fattning** Kavaljeren lägger höger arm om damens midja och fattar med vänster hand om damens högra arm strax ovanför armbågen och håller ut sin egen vänstra armbåge i axelhöjd. Damen lägger sin vänstra hand på kavaljerens högra axel och håller höger arm rak med handen vid eller ovanför kavaljerens armbåge. Dessa fattningar modereras efter de dansandes längd och armlängd. De dansande står nära och något till vänster om varandra.
- Allmänt om dansen** SFV-vals dansas parvis motsols runt. I SFV-vals används valssteg med den specialiteten, att foten på takt del två och tre vrids runt med fotsulan kvar i golvet. Stegen för dam och kavaljer är lika. Damen börjar med höger fot, kavaljeren med vänster fot.
- Utförande** Under två takter vrider sig paret ett helt varv motsols med en nigande rörelse. Nigningen sker framför allt på första takt delen i varje takt. Märk dock, att nigningen på andra takten, då kavaljeren för höger fot bakåt och damens vänster fot framåt, är något mindre markerad än i första takten. Kavaljerens vänstersteg och damens högersteg i första takten blir med andra ord något "längre".
Nigningen – böjningen i knäna – är inte till för att paret skall "gunga" upp och ned, utan för att de skall komma framåt. För att få "snurr" på paret skall kavaljer respektive dam vid sina vänster valssteg motsols vrida ut vänsterfoten kraftigt.
SFV-valsens skall dansas mjukt, avspänt och i jämn rytm. Vid uppvisning brukar alla – stående parvis i ring – efter uppbudning börja dansen samtidigt:
Kavaljeren för upp damen på takt 1 och 2, så att de står vända mot varandra. De släpper handfattningen, och under takt 3 bugar kavaljeren, och damen niger. Under takt 4 tar paret SFV-valsfattning, och på takt 5 börjar alla valsens motsols.
- Notis om dansen** Ett flertal teorier om valsens ursprung har presenterats. Till en början användes den som avslutande omdansning i en del kontradanser. Valsen kallades understundom för "allemande" eller "cotton" och vann stor popularitet tack vare sin lugna rytm i tretakt.
Tobias Norlind har om vals i allmänhet skrivit bl.a. följande:
"Pardans i 3/4-dels takt, lagom hastigt tempo. Uppstod på 1780-talet i Böhmen och dansades på scenen i operan *Una cosa rara* 1786 i Wien, sedan även i Mozarts *Don Giovanni* 1787. På 1790-talet var valsens allmänt spridd i Tyskland och vid slutet av århundradet även i Sverige."
"Utan att bli helt och hållet undanträngd fick den dock allvarliga konkurrenter i polkan, mazurkan, galoppen m.fl. Valsens tempo ökades under tiden för att kunna hålla jämna steg med nyssnämnda danser ..." (Tobias Norlind: *Allmänt Musiklexikon*, 1916)